

נותנים כתף

”פריקות כתף חוזרות ונשנות יוצרות שחיקה מוגברת של הסחוס. במצב כזה, בטווח הקצר יש פחד מפריקות חוזרות, כאבים והימנעות מפעילות גופנית העלולה לגרום לפריקות נוספות. בטווח הארוך עלולה להגרם שחיקת כתף (אוסטוארטיטיס (osteoarthritis), בדומה למצב של שחיקת ברך וירך. המשמעות של שחיקת מפרק כתף בגיל צעיר היא כאבים יומיומיים ומגבלה משמעותית של התנועה בהפעלת הכתף”. ד”ר מיכאל תמר, מנהל שירותי הכתף ומומחה לכירורגיה אורתופדית במעיני הישועה, בשיחה על תופעת פריקת כתף והדרכים המומלצות לטיפול בה

שלום וברכה, בני בן ה-22 סבל מתופעה של פריקת כתף בעקבות נפילה. הכתף הוחזרה למקום בכית החולים, אולם לאחר חודשיים הוא שוב חווה ארוע פריקה, והוא חושש כל העת להפעיל את הזרוע כרגיל. האם קיים פתרון שימנע את הישנות התופעה?

ד”ר מיכאל תמר, מנהל שירות ניתוחי הכתף בכית החולים מעיני הישועה ומומחה לכירורגיה אורתופדית, משיב:

”עולם הכתף הוא רחב ומכיל תחומים רבים, כאשר לכל גיל קיימות תופעות אופייניות שונות. אצל צעירים בני 20 ומעלה עלולות להתרחש פריקות כתף, כתוצאה מארוע טראומטי - נפילה, חבלה או תאונה. ברוב אירועי הפריקה מדובר בפריקה קדמית, כלומר הזרוע יוצאת ממקומה קדימה.

”הטיפול הראשוני בפריקת כתף נעשה בדרך כלל במיון, על ידי השבת הכתף למקומה. עם זאת פריקת כתף היא ארוע טראומטי בו נגרם נזק למבנים המייצבים את הכתף ובעקבות כך לעיתים ישנן פריקות ותת פריקות חוזרות ונשנות ברמות שונות. המצב מגביל מאוד צעירים המעוניינים בתפקוד גופני תקין: משחק עם ילדים, משחקי כדור, פעילויות גופניות שונות ועוד.

”במצבים אלה, הברור נעשה בעזרת בדיקה גופנית ובדיקת MRI לאחריה אנו שוקלים להמליץ על ניתוח לתיקון אי-היציבות של הכתף למניעת הפריקות החוזרות ואת המגבלות השונות שחווים אנשים שפרקו כתף. יש להבין, כי מטופלים הסובלים מפריקות ומתת-פריקות של הכתף חווים הגבלה וחשש מהפעלת הכתף ותחושה שהכתף אינה משוחררת לפעול כרגיל, תוך איום מתמיד שהיא עשויה לצאת ממקומה. מציאות זו גורמת להם לחשוש כל העת מפעילות שיגרתית, ולהימנעות משיגרה רגילה.

”יש לציין כי פריקות כתף חוזרות ונשנות יוצרות שחיקה מוגברת של הסחוס ונזק הולך וגובר למבנים המייצבים את הכתף. במצב כזה עלולה להתרחש שחיקה של מפרק הכתף (אוסטוארטיטיס), בדומה למצב של שחיקת ברך וירך. משמעות התופעה היא, הגבלה משמעותית של התנועה וכאבים יומיומיים בהפעלת הכתף.

”הפתרון הקיים אצלנו ביחידה הוא ניתוח מיוחד הקרוי ‘לטרג’ט’ (Latarjet) - ניתוח להשבת היציבות לכתף, שנועד לתקן את הנזק ולהשיב את היציבות למפרק. זהו ניתוח אותו למדתי בין היתר בצרפת, שם פותח ניתוח זה, כאשר הייתי בתת התמחות אצל ד”ר פיליפ קולין (Philippe Collin) - נשיא איגוד הכתף האירופאי, ואחד המובילים בעולם בתחום הכתף. הניתוח הינו מומלץ ומוצלח ביותר, הודות לעובדה שתוצאותיו מקסימליות והשיקום לאחריו קצר טווח. המטופלים מסוגלים לשוב לפעילות במהירות וללא כאבים, והם חוזרים לפעילות גופנית בלי מגבלות.

”בהשוואה לניתוחים אחרים הקיימים בתחום, מדובר בניתוח בעל אחוזי הצלחה גבוהים. כך לדוגמה, ניתוחי ארטרוסקופיה המוצעים כפתרון ובהם בוצע תיקון מוגבל של רקמה רכה בלבד, נכשלים ב-14 אחוז מהניתוחים, ולעיתים נותרת תחושת אי יציבות קלה, מגבלות קטנות ונוקשות בהפעלת הכתף אצל המטופלים. לעומת זאת, בניתוח לטרג’ט, אחוז הכשלונות עומד על 4% בלבד! לאחר ניתוח לטרג’ט טווח התנועה משוקם ואמור לחזור למלא, ללא תחושות של אי-יציבות ועם בטחון מלא בחזרה לפעילות.

”מטרת הניתוח היא להביא למניעת הישנות של פריקה בעז”ה, שלא יופיעו כאבים ולא תתרחש חוויה של תת פריקה וחשש מפעילות לא טבעית של הכתף. התוצאות הטובות של הניתוח מעידות כי מדובר בפתרון איכותי ומיטבי. מה גם, שהחזרה לפעילות מתאפשרת באופן הדרגתי כבר לאחר שבוע.

”הניתוח נעשה במסגרת אשפוז יום ונמשך כ-45 דקות עד שעה. לצורך החלטה על ניתוח זה נדרשת כמובן בדיקה גופנית ובדיקת MRI, כאשר כדאי שהבדיקה תתבצע סמוך ככל האפשר למועד הפריקה.”